

19.2.2013

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 Valtioneuvosto

Viite: Lausuntopyyntö VM132:00/2011, 31.1.2013

Sokeriverotyöryhmän loppuraportti

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Päivittäistavarakauppa ry:ltä lausuntoa otsikkoasiassa. Päivittäistavarakauppa ry kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavan.

1 Kulutusverot ovat epäoikeudenmukaisia ja heikentävät kaupan alan työllisyyttä

Verotuksen painopiste on viime vuosina siirtynyt ansiotulojen verotuksesta yhä enemmän kohti kulutuksen verotusta. Vuosina 2011 ja 2012 voimaan tulleet uudet valmisteverot ja verojen korotukset ovat vain yksi esimerkki kehityksestä.

Päivittäistavarakauppa ry pitää yksityisen kulutuksen verotusta ongelmallisena etenkin sen sosiaalisen epäoikeudenmukaisuuden johdosta. Pienituloiset henkilöt, jotka kuluttavat suuremman osan tuloistaan kuin hyvätuloiset, joutuvat kantamaan suhteellisesti suurimman taakan verotuksesta. Lisäksi kulutukseen kohdistettavat verot heikentävät suoraan kaikkien kuluttajien ostovoimaa, mikä puolestaan heijastuu kaupan alan mahdollisuuksiin työllistää ja luoda talouskasvua.

2 Kulutusverot kannustavat harmaatuontiin ja matkustajatuontiin

Kulutuksen verotus muodostaa kannusteen harmaatuonnille ja matkustajatuonnille, jos veron seurauksena tuotteen hinta Suomessa on korkeampi kuin Suomen lähialueilla tai Suomeen saapuvilla matkustaja-aluksilla. Erityisen selvää verotuksen harmaatuontia ja matkustajatuontia lisäävä vaikutus on alkoholi- ja tupakkatuotteiden kohdalla, mutta todennäköistä on, että myös muille tuotteille asetettavat verot lisäävät harmaatuontia ja matkustajatuontia.

Päivittäistavarakauppa ry on huolissaan harmaatuonnin ja matkustajatuonnin kasvusta. Toteutuessaan elintarvikkeille kohdistettavat uudet verot ja veronkorotukset lisäksi entisestään harmaatuontia, mikä on vastoin hallitusohjelmassa esitettyjä tavoitteita hillitä harmaata taloutta. Myös matkustajatuonnin osalta valtio jäisi ilman verotuloja. Matkustaja-alusten lisääntyvä verovapaa myynti tapahtuisi pitkälti asiansa hoitavan kotimaisen kaupan kustannuksella.

19.2.2013

3 Makeisveroon perustuva malli esitetyistä toimivin

Päivittäistavarakauppa ry:n mielestä työryhmän johtopäätös siitä, että makeis- tai sokeriveron ensisijainen tehtävä on kerryttää verotuloja, on oikea. Kuten työryhmä toteaa, sokerin käyttöön liittyviä terveysongelmia ei pystytä ratkaisemaan tehokkaasti verotuksella. Koska nykyinen makeisvero on täyttänyt sille asetetut fiskaaliset tavoitteet, ei ole perusteltua muuttaa järjestelmää.

Työryhmän näkemys siitä, että kokonaisuus huomioon ottaen nykyinen makeisverojärjestelmä on esitetyistä malleista käyttökelpoisin, vastaa myös Päivittäistavarakauppa ry:n näkemystä. Nykyinen järjestelmä on kaupalle selväpiirteinen, ja se on implementoitu yritysten toiminnanohjausjärjestelmiin. Vaikka makeisverojärjestelmä on esitetyistä malleista selvästi paras, se on silti kaupan kannalta kallis.

Kokemukset makeisverosta ovat osoittaneet, että tullitariffinimikkeisiin perustuva verojärjestelmä johtaa siihen, että valmisteveron piiriin kuuluvista nimikkeistä pyritään siirtämään tuotteita nimikkeisiin, joita valmistevero ei koske. Valmistevero myös kannustaa kehittämään uusia, valmisteveron ulkopuolelle jääviä tuotteita. Lisäksi tullitariffinimikkeisiin perustuva verojärjestelmä saattaa joissain tapauksissa kohdella samankaltaisia tuotteita epäoikeudenmukaisesti ja johtaa siten kilpailun vääristymiin.

Päivittäistavarakauppa ry katsoo, että ongelmista huolimatta tullitariffinimikkeisiin perustuva verojärjestelmä on esitetyistä vaihtoehtoista toimivin ja hallinnolliselta taakalta vähäisin.

3.1 Sokeriveromallit

Päivittäistavarakauppa ry pitää loppuraportissa esitettyjä kokonaissokeripitoisuuden perustuvaa mallia ja lisättyyn sokeriin perustuvaa mallia monimutkaisina ja raskaina hallinnollisesti sekä yksityisille että julkisille toimijoille. Päivittäistavarakauppa ry:n mielestä työryhmän johtopäätös luopua sokeripitoisuuden perustuvien mallien käyttöön otosta on perusteltu ja oikea.

Päivittäistavarakauppa ry katsoo, että sokeriveromalleissa vastuu tuotteen sokeripitoisuutta koskevan tiedon antamisesta ja paikkansapitävyydestä pitäisi aina olla valmistajalla, jolla on tarkat tiedot tuotteen koostumuksesta. Päivittäistavarakauppa ry pitää ongelmallisena, jos myös verollisten tuotteiden maahantuojat katsottaisiin verovelvollisiksi. Mikäli kauppa joutuisi selvittämään maahantuomiensa tuotteiden sokeripitoisuudet erikseen jokaisen tuotteen osalta, nostaisi se maahantuojien tuotteiden hintaa, mikä puolestaan suosisi kotimaista tuotantoa ja saattaisi muodostua tuonnin esteeksi.

Päivittäistavarakauppa ry pitää oikeana loppuraportissa esitettyä oletusta siitä, että sokeriveromallit kannustaisivat kehittämään vähäsokerisia tuotteita. Päivittäistavarakauppa ry suhtautuu kuitenkin epäilevästi tällaiseen kehityksen toivottavuuteen, sillä mikään ei takaa, että sokeri korvattaisiin tuotteissa sokeria terveellisimmillä ravintoaineilla.

19.2.2013

4 Riittävä siirtymäaika veromuutosten yhteydessä erittäin tärkeä

Päivittäistavarakauppa ry korostaa, että yksityisille toimijoille on erittäin tärkeää saada tietää lopulliset veromuutokset hyvissä ajoin ennen verolakien voimaantuloa, jotta vältetään turhalta työltä ja kustannuksilta. Riittävän siirtymäajan tarve johtuu mm. siitä, että kaupan tavarantoimittajien ja tuotteiden lukumäärä on suuri, sopimukset ovat usein pitkäkestoisia, hinnoitteluprosessi on aikaavievä ja muutokset tietojärjestelmiin työläisiä. Pienimmissäkin muutoksissa, kuten verotuksen tason hienoisissa korjauksissa, siirtymäajan pitäisi olla vähintään kuusi kuukautta siitä, kun eduskunta on hyväksynyt lakiesityksen. Hiemankaan merkittävämmissä muutoksissa siirtymäajan pitäisi olla vielä huomattavasti pidempi ja vähintään vuosi siitä, kun eduskunta on hyväksynyt lakiesityksen.

Kunnioittavasti

Päivittäistavarakauppa ry

Kari Luoto
ToimitusjohtajaJanne Koivisto
Lakimies